

Проте, фактична проблематика переоснащення підприємств все ж залишається у потребі суттєвих інвестицій, які життєво необхідні при виробництві альтернативного палива. Сам виробничий процес не є складним, проте потребує часових затрат та відповідного обладнання, яке відповідало б усім європейським стандартам.

Уже, сьогодні більше п'яти фірм займаються продажем та доставкою, монтажем та тренуванням персоналу для роботи з цими та іншими установками. Характерною особливістю є не лише якість та економічність обладнання, але його очевидна перевага в ціні. Так, вартість продукції німецьких виробників вимірюється сотнями тисяч євро, а от український виробник пропонує ціни в межах від 60 тис. до 500 тис. грн. [3, с.86].

Досить обнадійливим є той факт, що існують держави які уже пропонують співпрацю з Україною у даній галузі. Зокрема, Китай готовий допомогти фінансами та технологіями для налагодження виробництва біопалива в Україні, заявив начальник Головної держінспекції України щодо захисту рослин. Було прийнято рішення, про те, щоб частину спиртових заводів, які на сьогодні мають застаріле обладнання або збиткові, перепрофілювати на виробництво етанолу. Мова йде про 10 або 11 заводів. Китайська сторона проявила серйозну зацікавленість, передбачувана сума інвестицій складає близько 120 мільйонів доларів [4]. Інвестиційно привабливою виявилась Україна і для Німеччини. ФРН сприятиме впровадженню у 2013-2014 роках перспективних проектів з виробництва біопалива в Україні. Про це йшлося на українсько-німецькій нараді з питання співпраці щодо розвитку виробництва енергії з біомаси. Експерти проаналізували сировинний потенціал України для розвитку біоенергетики та визначили перспективні напрямки співпраці між українськими та німецькими підприємствами [5].

У цілому, організаторам виробництва не варто забувати про проблему, з якою підприємства стикаються після технологічного переоснащення, а саме забезпечення ефективної системи управління таким виробництвом. Адже, біопаливна галузь є новим напрямом підприємництва, тому і методи управління і рівень професійної спеціалізації повинні відповідати усім стандартам та вимогам, з метою забезпечення довгострокового існування такого підприємства у майбутньому.

Отже, підбиваючи підсумки відмітимо, що модернізація сільськогосподарських підприємств під виробництво біопалива, буде мати успіх лише за умови державної підтримки, залучення іноземних інвестицій та погодженої системи управління, що в свою чергу, наблизить нас у напрямку енергетичної незалежності.

Література

1. Кирилов Ю. Є. *Виробництво та ринок біопалива: світові тенденції: [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Chem_Biol/Tavnv/2009_66/66_48.pdf*
2. Калетнік Г.М. *Економіка виробництва біопалива в Україні та забезпечення продовольчої безпеки: [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/e_apk/2010_1/10_01_05.pdf*
3. Граділь Г.А. *Деякі технологічні та організаційні аспекти виробництва біопалива з рапсової рослини / Граділь Г.А., Коваленко О.М. // Формування ринкових відносин в Україні. – 2008. - №1. – С.83-88.*
4. *Китайці інвестують 120 млн. дол. у виробництво біопалива: [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zr2000.com.ua/article907.htm>*
5. *Німеччина допоможе Україні налагодити виробництво біопалива: [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://project.ukrinform.ua/news/40237/>*

Людмила ГАЛЬКО

Тернопільський національний економічний університет

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Коливання економічної активності та криза у фінансовій системі України істотно впливають на стійкість підприємств, демонструючи їх слабкі сторони, неготовність до проведення докорінних змін, надзвичайно низьку гнучкість та адаптаційні можливості для подолання існуючих загроз. Внаслідок цього більшість підприємств опиняються на межі банкрутства, а деякі

– взагалі припинають свою діяльність. Тому сьогодні особливо актуальним є питання розробки та використання у практиці вітчизняних підприємств такої системи менеджменту, яка б забезпечила поточну ефективність діяльності підприємства та сприяла нагромадженню потенціалу розвитку в майбутньому.

Розробка ефективного механізму адаптації підприємства до зовнішніх загроз передбачає формування концепції економічної стійкості, яка покликана виявити її особливості, базові характеристики та закономірності прояву, що дозволить цілеспрямовано управляти змінами на підприємстві та досягати бажаного рівня стійкості системи.

Економічна стійкість – поняття комплексне, яке характеризує усі аспекти діяльності підприємства в динаміці, тому є важливим інтегральним показником його економічного стану. Кінцевим результатом досягнення економічної стійкості виступає приріст цінності, за рахунок якої підприємство посилює опірність внутрішньої структури до зовнішніх впливів та формує резерв майбутнього зростання.

Система поглядів на зміст економічної стійкості передбачає виділення таких основних підходів до розуміння сутності даної категорії:

- інтеграційний підхід базується на концепції сталого розвитку та передбачає поєднання цілей економічного зростання підприємства з соціальними та екологічними напрямками його діяльності. Успіх підприємства у конкурентному середовищі визначається не лише здатністю забезпечити власну прибутковість, а й відповідністю високим стандартам у соціальній сфері та екологізацією економічної діяльності. Таким чином, економічна стійкість підприємства розглядається як спосіб реалізації інтересів його власників через формування соціально відповідальної поведінки та забезпечення відновлення потенціалу природних ресурсів;

- функціональний підхід розкриває зміст економічної стійкості через призму його складових елементів. Так, найчастіше економічну стійкість розглядають у площині фінансових потоків, приділяючи значну увагу питанням банкрутства як граничного випадку порушення стійкості підприємства. Фінансова стійкість відображає основну мету діяльності підприємства, забезпечує його розвиток на основі зростання прибутків і капіталу за рахунок ефективного управління фінансовими ресурсами та підтримки необхідного рівня ліквідності активів. Досягнення стійкості фінансового стану створює можливості для залучення зовнішніх інвестицій, розширення та оновлення виробництва, забезпечення ритмічності діяльності підприємства. Таким чином, суть економічної стійкості як економічної категорії виражається через ефективне формування, розподіл та використання наявних фінансових ресурсів, а платоспроможність виступає її зовнішнім проявом;

- системний підхід розглядає економічну стійкість з позиції теорії рівноваги та характеризує її як сукупність взаємопов'язаних та взаємообумовлених складових, які забезпечують збалансований розвиток підприємства шляхом встановлення оптимальних кількісних співвідношень між елементами системи та формування сталих структурних зв'язків між ними. Стан рівноваги передбачає узгодженість внутрішніх ресурсів з потребами ринку та передбачає збереження цілісності системи в умовах мінливості зовнішнього середовища;

- ситуаційний підхід характеризує динамічну рівновагу підприємства та покликаний виявити закономірності формування економічної стійкості в просторі і часі. При цьому економічна стійкість підприємства розглядається як тимчасове явище, що виникає у певний період часу в конкретній ринковій ситуації та досягається в процесі взаємодії із зовнішнім середовищем. Накопичені кількісні параметри в процесі еволюції змінюють якісні характеристики системи, внаслідок чого порушуються внутрішня узгодженість її елементів та відбувається стрибкоподібна перетворення структури підприємства. Таким чином, руйнування досягнутої рівноваги супроводжується виникненням нових стійких пропорцій, тим самим забезпечуючи підприємству перехід на якісно новий рівень розвитку із збереженням змін на довготривалу перспективу.

Саме у взаємодії із зовнішнім середовищем виявляється результативність діяльності підприємства та внутрішні резерви його розвитку. Подібне трактування дозволяє розглядати економічну стійкість як результат його здатності вести неперервну у часі та економічно успішну

щодо досягнення поставлених цілей діяльність в умовах постійного впливу зовнішніх факторів, зберігаючи при цьому ознаки цілісності і рівноваги соціально-економічної системи.

Таким чином, в основу концепції економічної стійкості має бути закладений принцип активної взаємодії із зовнішнім середовищем як основної рушійної сили розвитку підприємства. Постійно змінюючи кількісні та якісні характеристики, підприємство досягає поставлених цілей та виходить за межі існуючих напрямків діяльності, шукаючи нові шляхи зростання бізнесу.

Ольга ГАРБЕРА

Тернопільський національний економічний університет

ДОСЛІДЖЕННЯ ЗМІНИ ЯКОСТІ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ НА ЕТАПАХ ЖИТТЄВОГО ЦИКЛУ ТУРИСТИЧНОЇ ДЕСТИНАЦІЇ

Туризм - це комплексна індустрія, яка забезпечує зайнятість, податкові надходження в бюджет та економічне зростання регіону. Її розвиток несе економічні, соціальні, культурні та екологічні наслідки, які так чи інакше впливають на якість життя населення туристичної дестинації.

Мета дослідження полягає у розкритті позитивних та негативних аспектів розвитку туризму на різних етапах життєвого циклу туристичної дестинації та їх впливу на якість життя резидентів.

Якість життя визначається здатністю індивіда повноцінно функціонувати у суспільстві у відповідності зі своїм соціальним положенням та можливістю отримувати максимальне задоволення від життя. За визначенням ВООЗ: «Якість життя — це сприйняття людиною своєї позиції у житті, у тому числі фізичного, психічного та соціального благополуччя, залежно від якості середовища, в якому вона живе, а також ступеня задоволення конкретним рівнем життя та іншими складовими психологічного комфорту» [5].

Економічні наслідки розвитку туризму позитивно впливають на матеріальний добробут резидентів на стадії зародження та розвитку туризму в дестинації за рахунок збільшення зайнятості, доходів населення та податкових надходжень, припливу іноземної валюти, диверсифікації економіки. На етапі зрілості та занепаду економічні чинники несуть негативний вплив, так як, підвищуються ціни та прожитковий мінімум, сезонна зайнятість веде до зниження доходів резидентів, у зв'язку з попитом на іноземні товари спостерігається відплив валюти закордон.

Позитивний соціальний вплив розвитку туризму в дестинації забезпечується створенням туристичного іміджу країни, можливостями оздоровлення та відпочинку населення, пришвидшенням модернізації туристичної інфраструктури, покращенням якості та диверсифікація освітніх послуг, що спостерігається на стадії розвитку та зрілості туристичної індустрії. На етапі зародження туризму в дестинації соціальні наслідки розвитку індустрії не мають впливу на соціальний та суспільний добробут населення. На стадії занепаду спостерігаються негативні соціальні наслідки, що призводять до соціальної незадоволеності життям резидентів, а саме, конфлікти в суспільстві, моральна деградація населення, підвищення рівня злочинності, проституції та незаконного обігу наркотиків, ворожнеча прогалина між бідними та багатими.

Культурні наслідки розвитку туристичної дестинації значно впливають на емоційний добробут населення на стадії зрілості та занепаду. На стадії зрілості туристичної дестинації спостерігається розвиток мистецтва, ремесел та культурного самовираження, розробляються жорсткіші заходи щодо збереження культурної спадщини. Проте на стадії занепаду спостерігається занепад ремесел та перейняття традицій і культури інших народів світу, і це, безумовно, впливає на емоційний добробут населення.

На стадії занепаду туризму екологічні наслідки впливають на оцінку стану здоров'я та безпеки населення. На стадіях зародження, розвитку та зрілості їхній вплив незначний. Такі наслідки розвитку туризму в дестинації, зокрема як забруднення навколишнього середовища, несуть негативний вплив на стан здоров'я населення і є приводом для запровадження жорсткіших вимог щодо охорони довкілля та популяризації екотуризму.